

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 36 0 Rs 058805 23 Rsž
Zenica, 17.10.2023. godine

Kantonalni sud u Zenici, u građanskom vijeću sastavljenom od sudaca: Srećka Kokor, kao predsjednika vijeća, Nedeljke Mađar-Ramljak i Indire Pašić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Zerina Čišija iz K., ulica ..., zastupana po punomoćniku Semir Mušija, odvjetniku iz Kaknja, protiv tuženika IZBOR d.o.o Cazin, zastupan po punomoćniku Jasmini Šarić Hasanović, odvjetniku iz Bihaća, radi zaštite od diskriminacije i potraživanja iz radnog odnosa, v.s. 10.460,00 KM, odlučujući po žalbama tužiteljice i tuženika izjavljenim protiv Presude Općinskog suda u Kaknju, broj: 36 0 Rs 058805 21 Rs od 28.06.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 17.10.2023. godine, donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tužiteljice djelomično se uvažava, prvostupanjska presuda preinačava u dijelu odluke o troškovima postupka, tako da se obvezuje tuženik da tužiteljici nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu 2.491,34 KM (umjesto ranije dosuđenog iznosa 278,79 KM), dok u preostalom dijelu žalba tužiteljice i žalba tuženika se odbijaju i presuda prvostupanjskog suda potvrđuje.

Odbija se zahtjev tuženika za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu 900,00 KM, kao neosnovan.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom, stavkom prvim i drugim utvrđeno je da je tuženik povrijedio tužiteljici pravo na jednako postupanje - pravo tužiteljice na rad u pogledu uvjeta za zapošljavanje, diskriminirajući je isključivo po osnovu trudnoće, na način da joj nije produžio ugovor o radu, zasnivajući radni odnos, nakon odjave tužiteljice sa obveznog osiguranja, sa novim radnicama i produžavajući ugovore o radu sa radnicama koji su kao i tužiteljica bili u radnom odnosu kod tuženika po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme, te obvezan tuženik da izvrši radnje kojima će ukloniti diskriminaciju/posljedice diskriminacije na način da će tužiteljici ponuditi zaključenje novog ugovora o radu na određeno vrijeme pod istim uvjetima i na isti vremenski period kao što je bio i posljednji zaključen ugovor o radu, to jeste počev od 01.08.2021. godine pa do 18.11.2022. godine za radno mjesto "prodavač", a sve u roku od 15 dana.

Stavkom trećim obvezan je tuženik da tužiteljici na ime pretrpljene materijalne štete u vidu izgubljene zarade, odnosno neisplaćenih plaća, izvrši isplatu plaća koje bi ista ostvarila kao da je radila, i to za period od 01.08.2021. godine pa do 25.12.2021. godine, u ukupnom iznosu od 3.094,71 KM, sa zakonom propisanom zakonskom kamatom od dana dospelosti pojedinačnog mjesečnog iznosa pa do isplate, kako je navedeno u izreci prvostupanjske presude.

Stavkom četvrtim obvezan je tuženik da tužiteljici na ime pretrpljene materijalne štete u vidu izgubljene naknade umjesto plaće ženi – majci, odnosno porodijske naknade, izvrši isplatu iznosa koji bi ista ostvarila kao da je bila u radnom odnosu, i to za period od 26.12.2021.

godine pa do 15.06.2022. godine, u ukupnom iznosu od 2.116,17 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.06.2022. godine pa do isplate, a sve u roku od 15 dana.

Stavkom petim i šestim obvezan je tuženik da tužiteljici na ime potraživanja iz radnog odnosa - razlike neisplaćenog regresa za 2019. godinu, 2020. godinu i 2021. godinu, isplati iznos od 14,48 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 16.09.2022. godine pa do isplate, naknade za ishranu (topli obrok) za period od 31.07.2018. godine do 31.07.2021. godine, isplati iznos od 131,53 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana dospelosti svakog mjesečnog iznosa pa do isplate, kako je navedeno u izreci prvostupanjske presude.

Stavkom sedmim, osmim i devetim prvostupanjske presude odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice za zakonsku zateznu kamatu na dosuđeni iznos razlike toplog obroka, preko dosuđenoga u stavku šestom, zahtjev da joj tuženik na ime dodataka na platu za prekovremeni radi, rad na dan sedmičnog odmora, minuli rad, rad u dane praznika koji su po zakonu državni praznici, za period od 31.07.2018. godine do 31.07.2021. godine, isplati iznos od 4.545,65 KM, sa zakonom propisanom zateznom kamatom počev od dana 16.09.2021. godine, kao i zahtjev da joj tuženik za period od 01.04.2020. godine do 12.04.2020. godine, u kojem je bila odjavljena sa obveznog osiguranja, a koji period je efektivno radila, na ime plate, naknade plate, isplati iznos od 198,80 KM, sa zakonom propisanom zateznom kamatom počev od 01.05.2020. godine pa do isplate, kao neosnovani.

Stavkom desetim obvezan je tuženik da tužiteljici na ime troškova postupka isplati iznos od 278,79 KM, a u preostalom dijelu zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka u iznosu 3.386,81 KM, odbijen kao neosnovan (stavak jedanaesti).

Stavkom dvanaestim i trinaestim prvostupanjske presude utvrđeno je da je povučen tužbeni zahtjev tužiteljice da joj tuženik isplati i to: - na ime razlike plaće, naknade plaće i dodataka na plaću između isplaćene plaće radnog mjesta "Prodavač" i plaće, naknade plaće i dodataka na plaću za radno mjesto "Poslovođa", za period od 08.04.2019. godine do 22.03.2021. godine, u iznosu od 800,00 KM, sa zakonom propisanom zateznom kamatom počev od dana 16.09.2021. godine tužiteljica, - na ime razliku plaće, naknade plaće i dodataka na plaću između isplaćene plaće radnog mjesta "Prodavač" i plaće, naknade plaće i dodataka na plaću, u odnosu na radno mjesto "Zamjenik poslovođe", za period od 23.03.2021. godine do 31.07.2021. godine, u iznosu od 200,00 KM, sa zakonom propisanom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe pa do isplate.

Protiv ovakve odluke prvostupanjskoga suda, u ostavljenom roku, žalbe su podnijeli tužiteljica i tuženik.

Tužiteljica podnosi žalbu kojom osporava prvostupanjsku presudu u dijelu kojim je odbijena sa tužbenim zahtjevom da joj tuženik isplati iznos od 4.545,65 KM na ime dodataka na platu za prekovremeni radi, rad na dan sedmičnog odmora...., za period od 31.07.2018. godine do 31.07.2021. godine, iznos od 198,80 KM na ime plate, naknade plate za period od 01.04.2020. godine do 12.04.2020. godine, (kada je bila odjavljena sa obveznog osiguranja) sa zakonskim zateznim kamatom, kao i odluku o troškovima postupka, (stavak osam, devet i jedanaest) zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primijene materijalnog prava, s prijedlogom drugostupanjskom sudu da se žalba uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužbenom zahtjevu tužiteljice u cijelosti udovolji, uz naknadu troškova postupka prema troškovniku u spisu uvećane za troškove žalbe sa PDV-om u iznosu 1.053,00 KM.

Tuženik osporava prvostupanjsku presudu u dosuđenom dijelu (stavak I, II, III, IV, V, VI i X) i odluke troškovima postupka, zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana presuda preinači na način da se u cijelosti odbije tužbeni zahtjev tužiteljice uz naknadu troškova postupka prema troškovniku u spisu i troškova sastava žalbe iznos od 900,00 KM, pristojbe na žalbu u iznosu 400,00 KM, odnosno žalba uvaži prvostupanjska presuda ukine u pobijanom dijelu i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Odgovor na žalbu tužiteljice od strane tuženika nije uložen, a u odgovoru na žalbu tužiteljice, tuženik osporava u cijelosti navode žalbe tužiteljice s prijedlogom da se žalba tužiteljice odbije kao neosnovana i prvostupanjska presuda u pobijanom djelu potvrdi, uz naknadu troškova postupka sastava odgovora na žalbu u iznosu 900,00 KM.

Nakon što je ispitao osporenu odluku u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu odredbi članka 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je zaključio sljedeće:

Osnovano se žalbom tužiteljice ukazuje da je prvostupanjski sud prilikom donošenja odluke o troškovima postupka tužiteljici pogrešno cijenio uspjeh stranaka u sporu, obzirom da se radi o predmetu diskriminacije i potraživanju iz radnog odnosa, te da nužni i neophodni troškovi postupka nisu i ne mogu biti troškovi prijevoza i odsustva punomoćnika tužene, koje je sud priznao u iznosu 2.188,00 KM, pozivajući se na ustaljenu sudsku praksu.

Naime iz stanja prvostupanjskog spisa proizlazi da je prvostupanjski sud odlučujući o troškovima parničnog postupka primijenio pravila o procesnom prebujanju troškova postupka uzimajući u obzir kvantitativni i kvalitativni uspjeh stranaka u sporu, faze postupka te zaključio da je uspjeh tužiteljice do nastavka glavne rasprave u omjeru 67% ,a tuženika 33%, a nakon opredjeljenja zahtjeva na glavnoj raspravi uspjeh tužiteljice 68,60% a tuženika 31,40%, tako da nakon prebivanja tih troškova tuženiku pripada iznos od 89,21 KM (71,21 KM do nastavka glavne rasprave+ 18,00 KM nastavak) koji iznos potom je prebio od troškova vještačenja 350,00 KM (priznatih u cijelosti) tako da je obvezao tuženika da plati tužiteljici na ime troškova postupka iznos od 278,79 KM (350,00 KM-71,21 KM iako je na ime troškova tuženika prethodno naveo iznos 89,21 KM), pozivajući se na odredbe članka 383., 386. i 387. Zakona o parničnom postupku.

U konkretnom slučaju, prvostupanjski sud je pravilno cijenio da je uspjeh tužiteljice (obzirom da pored novčanog potraživanja jeste i tužbeni zahtjev za utvrđenje i otklanjanje diskriminacije- nema označenu vrijednost da je udovoljeno tužbenom zahtjevu (stavak prvi, drugi, treći, četvrti, peti i šesti), a odbijen tužbeni zahtjev za prekovremeni rad... i plaću za period kad je bila objavljena (stavak sedmi, osmi) da je do nastavka glavne rasprave uspjeh tužiteljice 67% i da tužiteljici na ime troškova postupka prema opredijeljenom troškovniku za poduzete radnje pripada ukupno 2.764,80 KM tj. iznos od 1.852,40 KM (67% od priznatih troškova postupka) te tužiteljici pripadaju troškovi zastupanja na nastavku glavne rasprave u iznosu 421,20 KM, to obzirom na uspjeh tužiteljice nakon opredjeljenja tužbenog zahtjeva u omjeru 68,60% tužiteljici pripada na ime troškova zastupanja na nastavku glavne rasprave iznos od 288,94 KM, tako da tužiteljici na ime troškova postupka pripada ukupan iznos od 2.141,34 KM (1.852,40 KM +288,94 KM) kao i troškovi vještačenja u iznosu 350,00 KM koji se priznaju u 100% iznosu, tako da ukupni troškovi tužiteljice, a koje i ovaj sud cijeni kao nužne i neophodne za vođenje postupka i iznose 2.491,34 KM, a kako to prvostupanjski sud i zaključuje

pravilno u detaljnom obrazloženju (41-43 u pogledu troškova tužiteljice, uspjeh u sporu po fazama).

Međutim, prvostupanjski sud pogrešno zaključuje da stanje spisa, uspjeh tuženika u sporu od 33%-vrijednosti spora odnosno 31,40% na nastavku glavne rasprave, opravdava dosudu troškova tuženiku na teret tužiteljice, pa time i prebijanje troškova sa dosuđenim troškovima tužiteljici, gubeći iz vida da je osnovni- primarni zahtjev u ovom sporu utvrđenje diskriminacije -povrede prava na jednako postupanje pri zapošljavanju tužiteljici zbog trudnoće, pa slijedom toga otklanjanje uzroka diskriminacije, naknada štete, da pored vrijednosti spora novčanog potraživanja treba imati u vidu da tuženik je tijekom postupka osporavao u cijelosti tužbu i tužbeni zahtjev po svim vidovima, kako za utvrđenje diskriminacije tako i u pogledu svih novčanih potraživanja, a što i sada u žalbi navodi, to po mišljenju ovoga suda nema mjesta, obzirom na njegov uspjeh (33,00%-31,40%) da se istome priznaju troškovi postupka kako su isti opredijeljeni, te upravo sniženje troškova postupka tužiteljici koji su bili nužni i neophodni i pravilno odmjereni u smislu odredbi članka 383., 386 stavak 1.i 2 i 387. Zakona o parničnom postupku i odredbama Tarife o nagradi i naknadama za rad odvjetnika („Službene novine FBiH“, broj: 22/04 i 24/04) jeste uspjeh tuženika i nema mjesta dosudi troškova postupka tuženiku i prebijanja, to je valjalo odlučiti kao u izreci.

Slijedom gornjeg o ostalim navodima žalbe tužiteljice u pogledu dosude pojedinačnih iznosa troškova postupka tuženiku (troškovi prijevoza punomoćnika tuženika...) ovaj sud nije posebno obrazlagao jer tuženiku obzirom na predmet spora i stanje prvostupanjskog spisa nema mjesta dosudi troškova postupka, drugostupanjski sud je primjenom odredbi članka 235. točka 3. istog Zakona žalbu tužiteljice u tom dijelu uvažio i presudu prvostupanjskog suda preinačio u dijelu kojim je odlučeno o troškovima postupka, kao u izreci i tužiteljici je umjesto dosuđenog iznosa 278,79 KM, dosuđen iznos od 2.141,34 KM.

U preostalom dijelu žalba tužiteljice i žalba tuženika nisu osnovane.

Predmet tužbenog zahtjeva, a kako je to isti opredijeljen na ročištu nastavka glavne rasprave 08.05.2023. godine jeste utvrđenje da je tuženik diskriminirao tužiteljicu, odnosno povrijedio pravo na jednako postupanje- pravo tužiteljice na rad u pogledu uvjeta za zapošljavanje, diskriminirajući je isključivo po osnovu trudnoće, na način da joj nije produžio ugovor o radu, odjavio je sa obveznog osiguranja, dok je zasnivajući radni odnos sa novim radnicama i produžavajući ugovore o radu sa radnicima koji su kao i tužiteljica bili u radnom odnosu kod tuženika po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme, kako je to navedeno u zahtjevu, te da slijedom toga obvezan je tuženik da izvrši radnje kojima će ukloniti diskriminaciju/posljedice diskriminacije na način da će tužiteljici ponuditi zaključenje novog ugovora o radu na određeno vrijeme pod istim uvjetima i na isti vremenski period kao što je bio i posljednji zaključeni ugovor o radu, to jeste počev od 01.08.2021. godine pa do 18.11.2022. godine za radno mjesto “prodavač”, kao i tužiteljici nadoknaditi materijalnu štetu u vidu izgubljene zarade, odnosno neisplaćenih plaća, koje bi ista ostvarila kao da je radila, i to za period od 01.08.2021. godine pa do 25.12.2021. godine (do porođaja), u ukupnom iznosu od 3.094,71 KM, a za period od porođaja 26.12.2021. godine pa do 15.06.2022. godine na ime pretrpljene materijalne štete u vidu izgubljene naknade umjesto plaće ženi – majci, odnosno porodijske naknade, koji bi ista ostvarila kao da je bila u radnom odnosu isplati iznos od 2.116,17 KM, sa zakonskim zateznim kamatama kako je navedeno u izreci.

Pored navedenog predmetnom tužbom tužiteljica potražuje i potraživanja iz radnog odnosa prije prestanka ugovora o radu i to iznos od 4.545,65 KM na ime dodatka na platu za

prekovremeni radi, rad na dan sedmičnog odmora...., za period od 31.07.2018. godine do 31.07.2021. godine, iznos od 198,80 KM na ime plate, naknade plate za period od 01.04.2020. godine do 12.04.2020. godine,(kada je bila objavljena sa obveznog osiguranja) sa zakonskim zateznim kamatama kako je navedeno, sve u roku 15 dana.

Prvostupanjski sud je na osnovu provedenog dokaznog postupka na glavnoj raspravi cijenio dokaze na način propisan odredbama članka 8. Zakona o parničnom postupku i na osnovu takve ocjene dokaza, pravilno utvrdio činjenice koje su od značaja za odluku u ovoj pravnoj stvari, te na utvrđeno činjenično stanje prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo, a da nije počinio povrede odredaba parničnog postupka kada je odlučio kao u izreci prvostupanjske presude kojom je djelomično usvojio opredijeljeni tužbeni zahtjev tužiteljice u pogledu utvrđenja diskriminacije i otklanjanja iste, naknade štete u vidu izgubljenih plaća do porođaja, te naknade majci- porodilji koja je u radnom odnosu od porođaja pa do 15.6.2022. godine (stavak I-VI), a odbio zahtjev tužiteljice za isplatu naknade na ime potraživanja iz radnog odnosa prije prestanka ugovora o radu i to iznos od 4.545,65 KM na ime dodataka na platu za prekovremeni radi, rad na dan sedmičnog odmora...., za period od 31.07.2018. godine do 31.07.2021. godine i naknade plate za period od 01.04.2020. godine do 12.04.2020. godine, kada je bila objavljena sa obveznog osiguranja (stavak VIII i IX). Za ovakvu svoju odluku prvostupanjski sud je dao pravilne činjenične i pravne razloge, koje prihvata i ovaj sud.

Suprotno žalbenim navodima tužiteljice i tuženika prvostupanjski sud prilikom donošenja pobijane odluke nije počinio povrede odredaba parničnog postupka. Takvi navodi žalbi su suprotni izvedenim dokazima i utvrđenom činjeničnom stanju i stanju prvostupanjskog spisa.

Iz stanja spisa, osporene presude, pa i samih žalbi, proizlazi da su parnične stranke pred sudom, sukladno članku 7. stavak 1. Zakona o parničnom postupku, izvele dokaze koje su smatrale bitnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari, a koji dokazi su navedeni u obrazloženju prvostupanjske presude (strana 12.i 13.).

Cijeneći izvedene dokaze slobodnom ocjenom, sukladno članku 8. i 123. stavak 2. Zakona o parničnom postupku, prvostupanjski sud je utvrdio činjenično stanje odlučno za presuđenje u ovoj pravnoj stvari, iz kog proizlazi među strankama nesporno da tužiteljica je bila zaposlenica tuženika po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme počev od 2014. godine, a po posljednjem na period od 13.04.2020. godine do 31.07.2021. godine, na radnom mjestu „prodavač“, da je tuženik dana 31.07.2021. godine donio Odluku o prestanku ugovora o radu broj: 07-003/21 od 31.07.2021. godine sa danom 31.07.2021. godine kada je isticao i ugovor o radu na određeno vrijeme, te je tužiteljica sa navedenim danom i objavljena sa obveznog osiguranja, a na koju odluku tužiteljica je tuženiku kao poslodavcu podnijela zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa od 02.08.2021. godine, (u kojem je tužiteljica navela da smatra da joj radni odnos nije produžen samo iz razloga njene trudnoće), da tužiteljici nije ponuđen novi ugovor na određeno vrijeme, jer bila trudna što su znale sve njene radne kolegice u poslovnici kao i njen kontrolor D. G. kao i kontrolor koji je došao na njegovo mjesto tj. ranija radna kolegica tužiteljice R. H. koja je poslove kontrolora i obavljala u vrijeme kada je tužiteljici istekao ugovor o radu i nije joj ponuđeno zaključenje novog ugovora, da je tuženi znao za trudnoću tužiteljice i prije dostavljanja doznaka za bolovanje (koje saznanje je u mjesecu maju od strane kontrolora D. G., dok je kontrolorka koja je taj posao preuzela u šestom mjesecu za trudnoću tužiteljice znala još u četvrtom mjesecu kada je radila zajedno sa tužiteljicom u poslovnici), a ova informacija o trudnoći tužiteljice upravo putem kontrolora

prenesena je nadređenima kod tuženika odnosno direktoru tuženika koji je i donio odluku 31.07.2021. godine i jedinoj nije produžen ugovor o radu iako je u to vrijeme bila radnica sa najviše radnog staža u poslovnici kod tuženog pored svoje tri radne kolegice kojima je produžen, kao i da je postojala potreba za radom jer je tuženik u periodu od 31.07.2021. godine (prestanak ugovora tužiteljici) do 14.06.2022. godine na radno mjesto „prodavač“ u poslovnici 48. Kakanj, gdje je tužiteljica radila zaposlio ukupno šest radnica i to: E. K., L. O., S. G., A. G., A. S. i N. A. (u periodima kao u Uvjerenju/Potvrdu porezne uprave F BiH o novo prijavljenim radnicima), tužiteljica je odjavljena sa obveznog osiguranja, porodila se 25.12.2021. godine i nije ostvarila naknadu plaće ženi-majci koja je u radnom odnosu.

Nadalje iz činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog spisa proizlazi da je tužiteljica kao i ostale radnice radila kod tuženika puni tjedni fond sati tj. 40 sati tjedno koji su bili raspoređeni u šest radnih dana, a rad se obavljao u dvije smjene, da tužiteljica kao i ostale radnice nisu bile prijavljene na obavezno osiguranje u periodu od 01.04.2020. godine do 12.04.2020. godine i da u tom periodu zbog pandemije nisu obavljale rad, da je tužiteljica tijekom 2021. godine koristila godišnji odmor (po zahtjevu tužiteljice je donesena i odluka tuženika o korištenju godišnjeg odmora), kao i da je tužiteljica za svoju smjenu ručno popunjavala šiht liste, iste potpisivala i slala tuženiku, u šiht listama evidentirala prisustvo radnica uključujući i sebe kao i provedene sate na radnom mjestu, te ja na okolnosti visine potraživanja po svim vidovima pored materijalnih dokaza u spisu proveden dokaz vještačenja po vještaku financijske struke Adis Babić i dopunu nalaza, te dao jasne i valjane odgovore na postavljena pitanja i primjedbe, a koji nalaz i mišljenje prvostupanjski sud sa razlogom prihvata kao stručan i objektivan, te je prvostupanjski sud detaljno obrazložio kako nalaz tako primjedbe stranaka na strani 19-24 prvostupanjske odluke.

Odredbom članka 2. stavak 1. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj: 59/09 i 66/16), određeno je da diskriminacijom će se u smislu ovoga Zakona smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojoj osobi ili grupi osoba i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja ..., dok stavkom 2. određeno je, da se zabrana diskriminacije primjenjuje na sve javne organe, kao i na sve fizičke ili pravne osobe i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja ...

Člankom 6. točka a) istog Zakona određeno je da se ovaj zakon primjenjuje se na postupanje svih javnih tijela na nivou države, entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, općinskih institucija i tijela, te pravnih lica s javnim ovlaštenjima, kao i na postupanje svih pravnih i fizičkih lica, u sljedećim oblastima: - zapošljavanja, rada i radnih uslova, uključujući pristup zaposlenju, zanimanju i samozapošljavanju kao i radne uslove, naknade, napredovanja u službi i otpuštanja s poslasu oblici diskriminacije, člankom 12. određene su posebne tužbe za zaštitu od diskriminacije, dok odredbom članka 15. stavak 1. istoga zakona određeno je da u svim postupcima predviđenim ovim Zakonom kada osoba ili grupa osoba, na osnovu njima raspoloživih dokaza, učine vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, teret dokazivanja da nije došlo do diskriminacije leži na suprotnoj strani.

Odredbama članka 8. Zakona o radu („Službene novine F BiH“, broj: 26/16) zabranjena je diskriminacija radnika kao i lice koje traži zaposlenje, s obzirom na spol, spolno opredjeljenje, bračno stanje, porodične obveze, starost, invalidnost, trudnoću, jezik, vjeru,

političko i drugo mišljenje, nacionalnu pripadnost ..., da diskriminacija može biti direktna ili indirektna (stavak 2.), da direktna diskriminacija znači svako postupanje uzrokovano nekim od osnova iz stavka 1. kojim se radnik kao i lice koje traži zaposlenje stavlja ili je bilo stavljeno u nepovoljniji položaj u odnosu na druga lica u istoj ili sličnoj situaciji, dok člankom 10. stavak 1. Zakona o radu određeno je da diskriminacija iz članka 8. istog Zakona zabranjena je u odnosu na uvjete za zapošljavanje i izbor kandidata za obavljanje određenog posla, uvjete rada i sva prava iz radnog odnosa, obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje, napredovanje u poslu i otkazivanje Ugovora o radu.

Suprotno tvrdnjama žalbe žalbe tužiteljice (u dijelu odluke kojim je odbijena sa tužbenim zahtjevom za prekovremeni rad i naknadu plaće u periodu kad je objavljena) i žalbe tuženika u pogledu djela utvrđenja diskriminacije, otklanjanja iste i naknade štete.. za pobijanu presudu ne bi se moglo zaključiti da je u suprotnosti sa činjeničnim stanjem u spisu, da je pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje rezultat povrede pravila o ocjeni dokaza u smislu članka 8. 123. i 126. Zakona o parničnom postupku, te žalitelji ne mogu svoju ocjenu dokaza suprotstavljati ocjeni dokaza koju je izvršio prvostupanjski sud u ovoj pravnoj stvari, jer prema navedenim odredbama samo je sud ovlašten da pravilnom ocjenom dokaza utvrđuje činjenice na osnovu kojih će donijeti odluku, niti da je pogrešno primijenjeno materijalno pravo na osnovu kojeg bi se imalo odlučiti o postavljenom tužbenom zahtjevu.

Obrazloženje pobijane presude, počev od izlaganja zahtjeva tužiteljice iz tužbe, tuženika iz odgovora na tužbu, navoda o činjenicama na kojima su ti zahtjevi zasnovani (strana 1-13 prijepisa presude), ocjene svih dokaza pojedinačno i u svezi (strana 14- 33), te propise na kojima je prvostupanjski sud zasnovao presudu, dajući jasno i valjano obrazloženje kako za utvrđenje diskriminacije, otklanjanje iste, naknade štete (na strani 33-37) kao i o potraživanjima iz radnog odnosa razlike regresa i toplog obroka, prekovremenog rada, rada u dane sedmičnog odmora...., za period od 31.07.2018. godine do 31.07.2021. godine i naknade plate za period od 01.04.2020. godine do 12.04.2020. godine u periodu prije prestanka ugovora o radu (strana 38-40) i sadrži sve one elemente koje mora da sadrži obrazloženje svake presude, a koji su pobrojani u odredbi iz članka 191. stavak 4. Zakona o parničnom postupku.

Prvostupanjski sud, nakon provedenog dokaznog postupka pravilno utvrđuje da je tužiteljica blagovremeno podnijela tužbu, da je neosnovan prigovor mjesne nenadležnosti tuženika ponovljen tijekom postupka, obzirom da je o navedenom prigovoru sud odlučio Rješenjem broj 36 0 Rs 058805 21 Rs od 19.05.2022. godine u smislu odredbi članka 13. stavak 1. Zakona o zabrani diskriminacije, da pored suda opće mjesne nadležnosti, nadležan je i sud na kojem tužitelj ima prebivalište i boravište, gdje se dogodila šteta ili štetna radnja počinjena, a tužiteljica ima mjesto prebivališta K., gdje je i obavljala rad u Poslovnici tuženika u Kaknju, dajući jasno i valjano obrazloženje koje prihvata i ovaj sud na strani 14.i 15. prvostupanjske presude čime se navodi žalbe tuženika isticani tijekom postupka, a ponovljeni u žalbi pokazuju neosnovanim i ne utječu na pravilnost i zakonitost pobijane odluke.

Nadalje, pored toga pravilno prvostupanjski sud zaključuje da je tuženik diskriminirao tužiteljicu odnosno povrijedio pravo tužiteljice na jednako postupanje, pravo na rad na način što sa tužiteljicom nije produžio ugovor o radu na određeno vrijeme za radno mjesto „prodavač“ nego je izvršio odjavu sa osiguranja sa danom 31.07.2021. godine iako je znao da je tužiteljica trudna a istovremeno drugim zaposlenicama, koje nisu bile na trudničkom bolovanju, produžio ugovore o radu kao i zaposlio u isti poslovnicu nove zaposlenike (Uvjerenje porezne uprave- šest zaposlenica) i u drugim poslovnica produžio ugovore o radu, jedino ne tužiteljici, a tuženik nije dokazao da trudnoća tužiteljice nije razlog da istoj ne produži ugovor o radu i da

na njemu nema krivnje, zašto jedino njoj nije produžen ugovor o radu, odnosno dokazati razlog produženja ugovora o radu s drugim zaposlenicima kao i potrebu novih zaposlenika, primjenom odredbi članka 2., 3., 6., 12. i 15. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj 59/09 i 66/16).

Nisu osnovani navodi žalbe tuženika isticani tijekom postupka a koje sada ponavlja u žalbi navodeći da je diskreciono pravo tuženika da zaključi ili ne zaključi ugovor o radu sa tužiteljicom, i nema obveze zaključenja, da je istoj prestao ugovor o radu zbog isteka, da nije znao za trudnoću tužiteljice, da tužiteljica nije tražila produženje ugovora, ... a na koje navode je valjano odgovorio prvostupanjski sud.

Naime, točno je, kako to tvrdi žalitelj da je tužiteljici ugovor o radu prestao istekom vremena na koje je zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme (članak 94. točka. g. Zakona o radu), da sa tužiteljicom nije zaključio novi ugovor o radu, kao što je zaključio s ostalim zaposlenicima ali i to da je Odluka da se s tužiteljicom ne zaključi novi ugovor o radu je bila uvjetovana saznanjem da je tužiteljica trudna (utvrđeno u tijeku prvostupanjskog postupka- da je saznanje prije a ne kako žalitelj tvrdi), pa i primljeni novi uposlenici na radno mjesto „prodavač“ u poslovnicu Kakanj, pa je time i prema mišljenju ovoga suda tužiteljica učinila vjerojatnim postojanje izravne diskriminacije, a tuženi nije dokazao svoje tvrdnje isticane tijekom postupka na kome je teret dokaza da nije došlo do diskriminacije.

Slijedom gornjeg, kako je osnovan tužbeni zahtjev za utvrđenje diskriminacije, to je osnovan i tužbeni zahtjev (stavak 2. prvostupanjske presude), kojim se traži otklanjanje posljedica diskriminacije, a time je tužbeni zahtjev za otklanjanje diskriminacije i naknadu materijalne štete (stavak 2., 3. i 4. prvostupanjske presude), obzirom na činjenicu da diskriminacija je utvrđena, tužiteljica dokazala nejednako postupanje, pravo na rad na način što sa tužiteljicom nije produžio ugovor o radu na određeno vrijeme za radno mjesto „prodavač“.

Nisu osnovani niti navodi žalbe tužiteljice kojom u suštini osporava odluku kojom je odbijena sa zahtjevom za naknadu za prekovremeni rad, rad u dane sedmičnog odmora., kao i naknadu plaće u vrijeme odjave sa osiguranja u periodu 01.04.2020. godine do 12.04.2020. godine, ponavljajući navode tijekom postupka, i zasnivajući svoje pravo na dokazu saslušanja tužiteljice kao parnične stranke i saslušanju svjedoka M. M. i Š. S. Š. (detaljno iznosi svoje viđenje i ocjenu navedenih iskaza) obzirom da iz nesporno utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da je tužiteljica u periodu za koji traži naknadu na ime prekovremenog rada, rada... od 31.07.2018. godine do 31.07.2021. godine radila kod tuženika zaista šest radnih dana u tjednu i to od ponedjeljka zaključno sa subotom, te da je ukupno ostvarivala puni fond sati od 40 sati tjedno, da je tužiteljica kao poslovođa ili zamjenik poslovođe vodila ših listu svojega prisustva na poslu i to na način da je istu popunjavala rukom i na kraju potpisivala, te iz provedenih ših listi za utuženi period i proizlazi da je tužiteljica radila 40 sati tjedno, a ne kako je tvrdila 48 sati, slijedom čega je u tom dijelu zahtjev neosnovan na ime prekovremenog rada 4.545,65 KM, obzirom da je nalaz i mišljenje urađen pod pretpostavkom obračuna 48 sati tjedno a što tužiteljica nije dokazala, a niti je dokazala navode da je radila na poslu u dane kada je bila objavljena tj. periodu 01.04.2020. godine do 12.04.2020. godine potražujući iznos 198,80 KM, a o čemu prvostupanjski sud je dao jasne i valjane razloge na strani 38. i 39. prvostupanjske presude koji imaju uporište u stanju prvostupanjskog spisa i rezultatima cjelokupnog postupka i koji razlozi nisu dovedeni u sumnju žalbom tužiteljice.

Nasuprot navodima žalbe tužiteljice (u dijelu odluke kojim je odbijena sa tužbenim zahtjevom za prekovremeni rad i naknadu plaće u periodu kad je objavljena) i žalbenim

navodima tužene u pogledu djela utvrđenja diskriminacije, otklanjanja iste i naknade štete.. pobijana presuda je jasna, razumljiva i sadrži razloge o svim odlučnim činjenicama koji nisu protivrječni ispravama u spisu, a obrazloženje prvostupanjske presude sadrži sve elemente predviđene člankom 191. stavak 4. Zakona o parničnom postupku i u obrazloženju su dati jasni i valjani razlozi, koje prihvata i ovaj sud jer imaju uporište u pravilno utvrđenom činjeničnom stanju i pravilnoj primjeni materijalnog prava, a da pri tome nisu učinjene povrede odredaba parničnog postupka na koje žalbe ukazuju, a niti one na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti iz članka 209. stavak 2. točka 2.,3.,8.,9.,12. i 13. Zakona o parničnom postupku, koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje (članak 221. istog Zakona), to žalbeni razlozi tužiteljice i tuženika nisu ostvareni.

Također, neosnovan je zahtjev tuženika za naknadu troškova davanja odgovora na žalbu u iznosu 900,00 KM obzirom da davanje odgovora na žalbu nije ni obvezno, u smislu odredbi članka 214. stavak 1. Zakona o parničnom postupku, to je takav zahtjev odbijen.

Ostale žalbene navode tužiteljice i tuženika, drugostupanjski sud sukladno odredbi iz članka 231. Zakona o parničnom postupku neće posebno cijeniti, jer ti navodi nisu od značaja, a kamo li odlučnog za ishod predmetnog spora.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, drugostupanjski sud je primjenom odredbe članka 226 i 235. točka 3. istog Zakona 9 o parničnom postupku donio odluku kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Srećko Kokor